

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

ÅRSPLAN SOLERØD BARNEHAGE

2024 - 2026

Forord

Årsplan for de kommunale barnehagene i Tønsberg bygger på FN's Barnekonvensjon, «Lov om barnehager» og «Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver».

Videre bygger årsplanen på Tjenestestrategier for oppvekst og læring samt virksomhetsplanen for de kommunale barnehagene.

Virksomhetsplanen gir følgende føringer:

- Alle barnehager skal ha kjennskap til barnekonvensjonen om barns rettigheter
- Alle barnehagene har satsninger som fremmer inkluderende felleskap hvor alle er med i et bredt mangfold
- Barnehagene skal jobbe langsiktig og systematisk over flere år
- De skal videreutvikle en kultur for erfaringsdeling og kompetansedeling
- Barnehagene skal utvikle grunnkompetansen for å ivareta alle barn i barnehagen

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet, og skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser.

De kommunale barnehagene i Tønsberg har en årsplan som er fireårig og følger kommuneplanens handlingsdel. Årsplanen gjelder for kalenderåret. Den revideres årlig og fastsettes i Samarbeidsutvalget.

Barnehagene skal i tillegg utarbeide planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles rutinebeskrivelser finnes i Kvalitetssystemet og annen aktuell informasjon finnes på Tønsberg kommunes hjemmeside under «Barnehage».

1. Barnehagens visjon- og verdigrunnlag

Tønsberg kommune har en felles visjon; «Der barn ler – sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune».

Alt arbeid i Tønsberg kommune skal preges av å skape tillit gjennom å være åpen, oppriktig og profesjonell.

1.1: Visjon

Gjennom barnehageloven § 42 er vi forpliktet til å sikre at barnehagebarn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, og at alle som arbeider i barnehagen skal følge med på hvordan barna har det i barnehagen. Vi vet at livet går i faser og at det enkelte ganger kan være rammer som gjør at ikke alle barn ler. Vi arbeider kontinuerlig for at visjonen skal være virkeligheten i Solerød barnehage og vi kan være en trygg havn for barna med sin familie.

Barnehagen er en viktig arena for å skape grunnlaget for robust psykisk helse, gjennom lek og relasjoner ruster vi barna til å møte samfunnet rundt oss.

1.2: Verdier

Vi skaper tillit gjennom å være åpne, oppriktige og profesjonelle.

- Vi er åpne, lyttende og engasjerte i arbeidet
- Vi ønsker oppriktig å skape den gode barnehage i samarbeid med foreldrene og andre samarbeidspartnere
- Vi er lyttende for innspill som er med på å utvikle vår praksis
- Vi er lojale og forplikter oss på barnehagens mandat
- Vi er profesjonelle ved å ta beslutninger på faglig grunnlag og til barnas beste

1.3: Barnehagens pedagogiske plattform/pedagogiske grunnsyn

Vi ser barnets utvikling som et aktivt samspill mellom barnets forutsetninger og det miljøet det vokser opp i. Det betyr at vi setter et nært og åpent samarbeid med barnets hjem høyt. På den måten lærer vi barnet å kjenne bredere slik at vi på en god måte kan legge til rette for det enkelte barn i gruppen. Barnets stemme står sterkt i dette samspillet og de er aktører i eget liv. Vi ansatte er derfor vare for barnas innspill, ønsker og behov, både kroppslige uttrykk og verbale. Slik er barnet med på å medvirke i eget liv.

I barnehagen er vi opptatt av at barna skal oppleve mestring i hverdagen. Ved å være tilstedeværende ansatte som setter barnet først ser vi når barnet trenger støtte og når det kan trenge utfordringer for å utvikle seg og vokse på egne erfaringer og utfoldelse.

Gjennom omsorg og lek ønsker vi å skape en hverdag der barn og voksne kan utfolde og utvikle seg i et miljø preget av psykologisk trygghet.

Smart er et tankesett og handler om å utvikle sosial kompetanse. Smart fremmer en grunnholdning med fokus på styrker hos den enkelte, anerkjennelse, medvirkning og relasjoner oss mennesker imellom. Dette tankesettet ligger til grunn for våre verdier.

Gjennom barnas tid i barnehagen skal Solerød være et sted der de kan utvikle seg og få mange magiske øyeblikk de tar med seg videre. Vi tar tak i barnas innspill og ser mulighetene i hverdagen vår. Vi vil at barna som har gått i Solerød barnehage skal tenke «jeg kan – jeg vil – jeg er god nok akkurat slik jeg er». Gjennom opplevelser i fellesskapet og erfaringer de får i barnehagen ønsker vi at de utvikler seg til å bli robuste, trygge, omsorgsfulle og engasjerte mennesker.

1.4: Mangfold og livsmestring

Vi ønsker at barna skal oppleve livsglede i hverdagen sin. Barnehagen skal hjelpe hvert enkelt barn å bli robuste og selvstendig nok til å møte livet. Med robust mener vi at hvert enkelt barn kan stå i alle sine følelser, kjenne mestring i konflikter og lære at livets opp – og nedturer er en naturlig del av hverdagen for oss alle. Vi er her tilstede med barna og anerkjenner og hjelper de å sette ord på disse følelsene og bekrefter at dette går bra. Øver på strategier for å stå i ulike små og større opplevelser og situasjoner i hverdagen.

I tillegg er det viktig for oss i Solerød at barna får erfaringer med at det er mange måter å tenke, handle og leve på. Vi ønsker at de skal oppleve at mangfold beriker og verdsette seg selv og andre for den de er. Gjennom god tid til lek og fokus på relasjoner ønsker vi å legge til rette for møteplasser mellom barn, og barn og voksne. Der øver vi oss, og får erfaringer med, samhandling og konfliktløsning. I tillegg til en bevissthet om hvordan egne handlinger skaper reaksjoner hos andre og hvordan andres adferd påvirker oss.

1.5: Barnehagens satsningsområde/prosjekt

Solerød barnehage er med på regional kompetanseordning – Inkluderende fellesskap i praksis. Vi samarbeider med andre barnehager i kommunen og Universitetet i Sørøst Norge. Dette er i form av nettverk, fagdager og arbeid i egen barnehage. Hver barnehage velger sitt eget fokusområde i tråd med egne planer og barnehagens ønske. Vårt hovedfokus er hvordan vi kan utvikle lekemiljøet vårt ytterligere for at dette skal bidra til økt inkludering der hvert

enkelt barn er med på sine premisser med sine styrker og egenskaper. Refleksjon og justering av adferden vår i hverdagen er en naturlig del av denne utviklingen.

«Kompetanseutviklingen skal styrke barnehagers, skolars og eieres kompetanse i å skape og opprettholde gode barnehage- og skolemiljø, samt forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser. Tilbudet skal styrke både regelverkskompetansen og den pedagogiske kompetansen til barnehager, skoler, eiere og barnehagemyndigheter, samt kompetanse i å drive kvalitetsutvikling lokalt».

Vi benytter prosjektarbeid som metode gjennom året. Spor er overordnet overskrift. Innhold og form blir til gjennom året i samskapning med barna. Personalet lager noen rammer og arbeider frem ideer og refleksjoner rundt det vi gjør i ulike møtepunkter gjennom året. Innholdet blir ulikt på avdelingene etter barnas alder, interesser og gruppesammensetning. Dette er inspirerende og spennende for barna og ansatte. Det er mange veier å gå og prosessen vi har i fellesskap er målet.

2. Barnehagens formål og innhold

2.1: Omsorg

Omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, gode relasjoner og til gradvis å ta større ansvar for seg selv og fellesskapet. God omsorg krever at vi er nærværende og ansvarsbevisste ansatte i samspillet med barna og gir de muligheten til både å ta imot og gi omsorg. For å få til dette skal omsorg gjennomsyre vår samhandling med barna, foresatte og personalet. Gjennom arbeid med SMART har vi blitt gode på å identifisere gode egenskaper hos alle og løfte frem disse slik at vi vokser. Både i lek og tilrettelagte aktiviteter, rutinesituasjoner som måltid, stell og garderobe skal miljøet være preget av glede, humor, kreativitet og omtanke.

2.2: Lek

Lek er helt essensielt for barnet og er en svært viktig arena som fremmer barns utvikling både sosialt, språklig, intellektuelt og motorisk. I Solerød setter vi leken høyt. Leken kan være rolig, aktiv, spontan og planlagt. Leken trenger gode vilkår og det stiller krav til oss ansatte. Vi legger opp vår dag slik at leken får tilstrekkelig plass. Det fysiske miljøet må være tilrettelagt på en slik måte at det inspirerer til ulike aktiviteter og dette er noe vi til stadighet reflekterer over og

justerer etter hvordan vi ser at barna leker. Vi observerer, veileder og gir impulser der det er behov for det. Den ansatte har en viktig rolle for barns utvikling av lek der de enkelte ganger må være aktive medlekere, andre ganger trekke seg ut slik at barna også får leke uforstyrret.

2.3: Danning

Danning er gjensidige prosesser som foregår i det daglige livet. Det er en kontinuerlig prosess der vi hele tiden lærer noe om det å være et selvstendig, tenkende individ i samspill med omgivelsene våre. Noen ganger må vi ansatte gå foran barna å veilede dem, andre ganger må vi gå ved siden av og utforske sammen. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling.

2.4: Læring

«Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.» (RP 2017)

Læring i barnehagen handler om at vi voksne støtter barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær. Vi styrker barns læring i formelle og uformelle læringssituasjoner gjennom dagen. Ved å være tilstedeværende ansatte observerer vi barna og tar med utgangspunkt i deres interesser inn kunnskap. Vi gir de utfordringer etter deres kunnskaper, ferdigheter og alder. Læring i barnehagen handler mye om læringen om seg selv og hvordan vi samspiller med omverdenen og er nært knyttet til lek og omsorg. I Solerød barnehage er vi opptatt av å møte barns nysgjerrighet og bygge opp om denne. Vi ønsker ikke å gi konkrete svar, men vi undrer, utforsker, diskuterer og eksperimenterer sammen med barna for å finne løsninger. Noen ganger er det ikke selve svaret som er viktig, men prosessen rundt det å finne svaret. Barns undring er et viktig grunnlag for læring.

2.5 Språk

Språk har helt fra livets begynnelse en hovedfunksjon; menneskets grunnleggende behov for å kommunisere med hverandre. At ansatte oppfatter og bekrefter barns uttrykk og samtidig hjelper de å sette ord på deres inntrykk og opplevelser når de trenger det, er av avgjørende betydning for videre utvikling av språket. Både foreldrenes og ansattes samspill med barnet har avgjørende betydning for barnets språktilegnelse. Gjensidig samhandling med barn og voksne i trygge omgivelser skaper tid og rom for språklige uttrykk. Språket er et

kommunikasjonsmiddel, et redskap for tenkning og et uttrykk for egne tanker og følelser. Morsmålet er viktig for opplevelse av egen identitet.

Viktige faktorer for språkutvikling er varierte og positive felles opplevelser, aktiviteter, samtaler, boklesing og lek. Det er viktig for oss å ha ulik litteratur tilgjengelig for barna i hverdagen. Samtidig er lesing en fin felles opplevelse.

3.0: Medvirkning

3.1: Barns medvirkning:

Barnekonvensjonen Artikkel 13 - Barnet skal ha rett til ytringsfrihet. Vi er opptatt av barnas stemme, og vi skal ta barnet på alvor i alle situasjoner som omhandler barnet. Barns medvirkning betyr ikke at barnet skal få bestemme alt, men at det skal være rom for å ytre sin mening, og bli hørt i hverdagssituasjoner. For at samspillet skal utvikle seg i en positiv retning er det viktig at barnet får være med på å medvirke i det som berører det. Vi er åpne for barns perspektiv, og at det ikke nødvendigvis er den ansatte som har rett eller eier sannheten. I arbeidet med barns medvirkning må de ansatte være lydhøre ovenfor barnets signaler - de må kjenne til barns ulike uttrykksformer, og tilrettelegge for medvirkning tilpasset barnet alder, og ulike forutsetninger.

3.2: Foreldres medvirkning:

Den daglige kontakten vi har med dere er viktig for barnets hverdag her i barnehagen. Det er vesentlig med en åpen dialog og et ærlig forhold til hverandre for å få til et godt samarbeid. Deres foreldrekompetanse gir oss et helhetlig bilde av barnet og er viktig for å tilrettelegge et godt pedagogisk tilbud til alle barn.

Vi har i løpet av året ulike møtepunkter som foreldresamtaler, foreldremøter, fau møter, kulturelle arrangementer og dugnad. Skulle dere, eller vi, ha behov for flere møtepunkter enn dette avtaler vi bare fortløpende. I tillegg har vi årlig nasjonal foreldreundersøkelse gjennom Udir. Alle disse møtepunktene og en aktiv foreldregruppe er arena for foresattes medvirkning.

4.0: Vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene.

På faste, ukentlige møter, planleggingsdager, månedlige personalmøter og i det daglige drives planlegging, dokumentasjon og vurdering av vår pedagogiske

virksomhet. Vi dokumenterer det vi gjør gjennom observasjoner, bilder, tekst og samtaler med foreldre. Dette danner grunnlag for refleksjon og vurderingsarbeidet i barnehagen.

Det er vesentlig å legge til rette for refleksjon over egen praksis for å være bevisst på

det vi gjør. Refleksjon og vurdering sikrer en retning i det pedagogiske arbeidet vårt.

I tillegg til kurs og faglig oppdatering bidrar refleksjoner til økt kompetanse og bevisstgjøring hos hver enkelt i personalet.

5.0: Overganger

Vi benytter trygghetssirkelen som en modell for hvordan vi jobber i barnehagen.

5.1: Hjem – barnehage

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Vi tilpasser rutiner, sørger for faste tilknytningspersoner og etablerer relasjoner. Det legges opp til en foreldreaktiv oppstart der barn og foreldre gis mulighet til å bli kjent allerede fra våren av når barnet får tildelt barnehageplass. Oppstart tilpasses det enkelte barns behov. Det avhenger av barnets alder, behov for trygghet og tid til å utvikle en relasjon til personalet på avdelingen. Foreldre og pedagogisk leder har tidlig en «bli-kjent-samtale» der vi bruker tid til å snakke om barnets, og familiens, historie

fra fødsel og fram til i dag. Vi oppfordrer foreldrene til å bruke god tid på tilvenningsperioden.

https://www.tonsberg.kommune.no/_f/p1/i6cdaab95-46cd-4720-af33-a9e24b3d3cca/veileder-o-s-s-hjem-barnehage.pdf

5.2: Barnehage – skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Vi tilpasser rutiner, sørger for faste tilknytningspersoner, etablerer relasjoner og lar foreldrene bruke god tid. Vi innkaller til foreldremøte med nye foreldre på våren og har oppstartsamtaler når barna har begynt. Vi følger Tønsberg kommune sin O-S-S rutine når det kommer til overgang hjem – barnehage. Denne finner dere på Tønsberg kommune sine nettsider.

Vi har et tett og godt samarbeid med Solerød skole. De største barna i barnehagen er Stjernegruppen vår. Allerede fra høsten året før skolestart benytter vi skolens lokaler når vi har Stjernegruppe. Vi benytter sfo lokalene, blir kjent med skolens øvrige lokaler og får tidlig hilst på rektor, sfo leder og andre ansatte på skolen. Dette ser vi har stor betydning for tryggheten når dagen kommer for første skoledag og oppstart på sfo.

Vi synes det er viktig å ha fokus på at det siste året i barnehagen har stor verdi i seg selv. Det er et år som markerer avslutningen på en stor epoke i barnets liv før neste kapittel starter på skolen. Hovedfokus er å øve på selvstendighet, bygge relasjoner og gi felles opplevelser.

5.3: Interne overganger

Det er ikke bare overganger fra hjem til barnehagen og fra barnehagen til skolen som er store overganger i barnas liv, også overganger innad i barnehagen er starten på noe nytt. I barnehagen ønsker vi at barna skal være så godt forberedt til denne overgangen som mulig. Vi vil legge til rette for at barna skal bli kjent med hverdagen og rutinene på stor side med jevnlig besøk over lengre tid. På våren begynner de små som skal bytte avdeling å besøke de store avdelingene. Vi er sammen både inne på avdelingen og på uteområdet. De er med på måltider etter hvert. En kjent ansatt følger barna i disse aktivitetene for at det skal bli tryggest mulig og en smidig overgang.

6.0: Tilrettelegging av det allmennpedagogiske og samarbeid

Tilbudet i barnehagen skal tilpasses barns behov og forutsetninger. Noen barn trenger i kortere eller lengre perioder ekstra støtte i barnehagehverdagen for å få et likeverdig tilbud.

Alle barn skal inkluderes i et meningsfullt fellesskap i lek og aktiviteter med andre barn. Dersom barnet ikke får dekket dette behovet innenfor det allmennpedagogiske har vi mange samarbeidspartnere i spesialisthelsetjenestene som vi kan ta kontakt med for råd og veiledning, både for ansatte og dere som foreldre.

Dette gjør vi i dialog med dere og gjerne på et tidlig tidspunkt for å justere praksis til det beste for barnet.

Dere som foresatte er også våre viktigste samarbeidspartnere til det beste for det enkelte barn, men også som bidragsyttere til et trygt fellesskap både i og utenfor barnehagen i nærmiljøet deres.